

Sørum kommune
Postboks 113
1921 Sørumstrand

Att. Isabel von Klitzing

Vår saksbehandler
Rune Jensen

Telefon
22055626

Vår dato
19.11.2008

Deres dato
17.10.2008

Vår referanse (oppgis ved svar)
2008/10170-2 SEN L42

Deres referanse
08/299 IKLIT

Sørum kommune, Gbnr. 53/1, Nordli barnehage, Uttalelse til riving hovedbygning

Fylkesrådmannen viser til møte 15.10.08 og oversendt tilstandsrapport mottatt 20.10.08. Det vises også til befaring 23.08.08. Sørum kommune har bedt om en vurdering av eventuell riving og bygging av en replika/kopi av hovedhuset på Nordli.

Saksopplysninger

Reguleringsplan for Nordli barnehage var utlagt til offentlig ettersyn i mars/april 2008. I forslag til regulering var hovedhuset på Nordli avsatt til spesialområde bevaring. Ny barnehage var planlagt delvis innpasset i det gamle hovedhuset og delvis i et nytt tilbygg.

Fylkesrådmannen uttalte seg i brev datert 15.04.08 positivt til at hovedhuset og sidebygningen skulle reguleres til spesialområde bevaring. Det ble anbefalt at plassering av ny barnehage ble tilpasset opprinnelig tun struktur og at ny bebyggelse ble gitt dimensjoner og volumer tilpasset hovedbygningen. Det har også i etterkant vært flere møter med Sørum kommune vedrørende utforming og plassering av ny bebyggelse.

Etter nærmere vurderinger av hovedbyggets tilstand og kostnader knyttet til prosjektet vurderer Sørum kommune riving av hovedhuset og gjenoppbygging av en replika/kopi brukt til barnehageformål.

Det er tidligere vurdert alternative plasseringer av barnehagen. I forbindelse med behandling av reguleringsplan for Midtbygda barnehage ble det vurdert å plassere barnehagen ved Sørum skole, denne plassering er det valgt og gå bort i fra.

Beskrivelse av kulturminnet

Hovedhuset på Nordli har en markant plassering på et høydetrak i ravinelandskapet, omkring en kilometer fra bebyggelsen i Lørenfallet. Foruten hovedbygningen består dagens bebyggelse omkring tunet på Nordli av en eldre sidebygning vest for hovedhuset og en nyere sidebygning øst om hovedbygningen. I henhold til branntakst fra 1807 er hovedbygningen oppført omkring 1790. Eier av bygningen fra 1792 til 1803 var generalveimester Lars Ingier (Sørum bygdebok, bind 2). Fra 1922 og frem til 1974 var Nordli brukt som kommunalt herredshus.

Hovedbygningen er oppført i to etasjer og har et valmet tak. På gamle foto fra tidlig på 1900-tallet er bygningen utstyrt med krysspostvinduer og takarker både på takflate mot nord og sør. Dagens

eksteriør, vinduer, utvendig kledning og taktekking ble skiftet ut 1986/87. Bygningen er oppført i laftet tømmer. En mindre del av tømmerkassen ble erstattet med bindingsverk i forbindelse med restaureringen i 1986/87. Kjellermuren er delvis satt opp som murte teglhvel og delvis som ringmur i naturstein. Taket er bygget som et valmet åstak.

Hovedinngang, hall og trapp mellom etasjene er plassert midt i bygget og med adkomst fra tunet. I første etasje er det fire større stuer som frem til nylig har vært brukt som lekerom i barnehagen. Første etasje har også et større kjøkken og garderober. I andre etasje er den østre fløyen oppdelt i mindre rom brukt til kontorformål. I den vestre fløyen i andre etasje er det fire rom, blant annet en større sal.

Innvendige overflater på tak, vegger og gulv har ulike platekledninger, paneler og gulvbelegg som stammer fra bygningens bruk som herredshus og barnehage. I tak og under nyere overflater er det imidlertid bevart eldre bygningsdeler og overflater. Bak paneler i første og andre etasje er det avdekket malte tømmerveger, i kjøkken i første etasje er det eldre panelt himling, bygningen har også beholdt flere eldre dører. Det kan være ytterligere eldre overflater under nyere paneler og belegg.

Tilstand

Det er utført en teknisk tilstandsgjennomgang av firmaet Stormorken & Hamre AS. Rapporten konkluderer med at bygningens bærekonstruksjoner generelt er i god stand. Det er bare mindre innslag av råte og skader på tømmeret. Det er imidlertid omfattende skader på bygningens kjellermurer og det er fare for at murverk i kjellermurene kan rase ut.

Fylkesrådmannens vurdering

Vurdering av verneverdi

Bygningen har beholdt sin opprinnelige/eldre hovedform og store deler av opprinnelig konstruksjoner. Utvendige overflater er skiftet ut, men innvendig er deler av opprinnelige overflater og bygningsdeler bevart. Av særlig interesse er bygningens mange og relativt store, murte kjellerhvelv. Verneverdier knyttet til autentisk/opprinnelig utforming er redusert, men bygningen har likevel beholdt en stor grad av autensitet.

Bygningens tidligere bruk som herredhus i Sørumsund kan være en viktig lokal identitetsverdi knyttet til den tidligere bruken. Plasseringen i landskapet gir også bygningen en verdifull miljøverdi som en umistelig del av kulturlandskapet.

Hovedhuset på Nordli har etter fylkesrådmannens vurdering vesentlig regional verneverdi.

Vurdering riving/gjenoppbygging kopi

Riving vil medføre at kulturminnet går tapt. En gjenoppbygging som kopi vil kunne opprettholde bygningens plassering i kulturlandskapet, men vil ha liten antikvarisk verdi. En kopi vil bli bygget etter dagens krav og standarder og vil få en detaljering som i liten grad vil bevare spor av det opprinnelige kulturminnet.

Vurdering av tilstand, tiltak og kostnader som er utført er knyttet til krav som stilles til bruk av bygningen som barnehage. Bygningen har omfattende skader på kjellermurene, men er forøvrig ikke i en slik tilstand at det er umulig å sikre bygningen mot forfall og ytterligere skader. Muligheten for bevaring av bygningen bør vurderes i forhold til bygningens høye verneverdi. Etter fylkesrådmannens vurdering er ikke bygningen i en slik teknisk tilstand at det skulle tilsi at det er nødvendig å rive bygget.

Hovedhuset på Nordli er gammelt, det har bevart en stor del av opprinnelig/eldre utforming. Deler av interiøret er endret og eksteriøret har mistet eldre vinduer og panel, men bygningen vil etter en restaurering, utført etter antikvariske prinsipper, likevel ha bevart eldre deler og kunne fremstå med en stor grad av opprinnelighet. Riving medfører at Sørums kommunen mister et viktig kulturminne.

Konklusjon

Fylkesrådmannen anbefaler at det finnes løsninger som sikrer at hovedhuset på Nordli blir tatt vare på og at det finnes løsninger for bygging av barnhage som ikke medfører riving av eksisterende bygning.

Ut i fra en vurdering av hovedhuset verneverdi og tilstand fraråder fylkesrådmannen riving av bygningen.

Fylkesrådmannen ber om bli orientert om videre utvikling i saken.

Med vennlig hilsen

Lisbeth Nylund
ass. fylkesdirektør

Rune Jensen
rådgiver, nyere tids kulturminner

Kopi/her: Ebba Friis Eriksen

